

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

4. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE III-IV

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR, CHR. IX.'S GADE 5¹
ANNONCEEKSPEDITIONER: THIESENSVEJ 10 KORSØR
HANS TAUSENSGADE 14 ODENSE

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL JUEL

SENDEMANDSMØDE afholdes Lørdag den **28. April** Kl. 6 i Nationals Selskabslokaler.

Paa **STIFTELSESDAGEN** den **29. April** afholdes Møde i Studenterforeningens Lokaler.

MARINERNE AF AARGANG 1892 indbydes til at fejre 25 Aars Jubilæet ved en Sammenkomst, der finder Sted **Onsdag den 25. April**.

Kl. 6^{1/2} Aften mødes i Myginds Selskabslokaler, Linnésgade 25. Der serveres Fiskefilet, Lammesteg og Is, Øl, Rødvin og Madeira samt Kaffe og Punch. Prisen vil blive Kr. 5, der sammen med Meddelelse om Deltagelse maa tilstilles Ingeniør Chas. von der Hude, Vester Voldgade 85, inden den 23. April.

Et planlagt Besøg paa Orlogsværftet nævnte Dags Formiddag har maattet opgives paa Grund af Meningitis-Epidemien.

Komitéen

OBSERVÉR.

Medlemmer, som ikke hører til nogen Lokalkreds, anmodes høfligst om snarest at indbetale deres Kontingent til Kontoret med Angivelse af deres Nr., da dette vil lette Hovedforeningens Arbejde og spare Foreningen for Portoudgifter.

Marineforeningens Kontor

flyttes

April Flyttedag

til

Møntergade 22, Mezzaninen.

KØBENHAVN-KREDSSEN

Generalforsamlingen den 29. Marts 1917.

I Citys store Sal samledes den 29. Marts ca. 100 Medlemmer til den aarlige Generalforsamling, hvis Dagsorden vil være Medlemmerne bekendt.

Formanden bød Velkommen, og efter at Kontorchef Burcharth var valgt til Dirigent, gav han Ordet til Overretssagfører Schoustrup, der i store Træk meddelte en Oversigt over Aarets Begivenheder og de Forhold, hvorunder der var arbejdet. Han benyttede Lejligheden til at erindre om den Gæld, hvori vi alle staar til Handelsmarinen, som holder vor Forbindelse med Omverdenen vedlige under disse vanskelige Tider, og Orlogsmarinen, som ved

et intensivt Arbejde i vore egne Farvande vogter Kyster og Minefelter, — og han udtalte den Forvisning, at begge disse Mariners Virksomhed og deres Betydning for hele vor Eksistens mere og mere maatte komme til det danske Folks Erkendelse. Foredragsvirksomheden havde været meget vellykket og samlet Medlemmerne talrigt. Vintermøderne paa »Gimle« omtaltes, og en Henlæggelse til Sommermaanederne overvejes som mere formaalstjenlig.

Assistent Sørensen henstillede, at der i Bladet gaves en aarlig Oversigt over Medlemsantallet og dets Bevægelser, samt omtalte Kontingentrestancerne; Formanden og Redaktionen gav forskellige Oplysninger angaaende disse Forhold.

Hr. Köhn paaviste Nødvendigheden af at anføre Kontingentets Størrelse som 3 Kr. + 2 Kr. (det frivillige Ekstrakontingent), til

hvilken Udtalelse Kapt. Ewald gav sin Tilslutning, idet han dog i Medlemsbladet, der er fælles for alle Kredsene i Landet, vilde understrege, at denne Kontingentforhøjelse kun gjaldt København-Kredsen.

Assistent Sørensen ønskede en mere energisk Agitation blandt de hjempermitterede Værnepligtige for at vinde disse for Foreningen; Kapt. Ewald replicerede og omtalte Forløbet af de Forsøg i denne Retning, som allerede var foretaget. Havneassistent Hansen og Bankassistent Nath kom ogsaa ind paa disse Forhold og omtalte de Betingelser, som var til Stede for Opnaaelsen af et Resultat. Assistent Sørensen anbefalede Oprettelsen af et Marinerhjem, og Hr. Holm berørte Muligheden af engang i Fremtiden at erhverve vor sidste gamle Træfregat, Helgolandsveteranen »Jylland«.

Formanden omtalte dernæst Bestyrelsens Overvejelser m. H. t. en Syge- og Begravelseskasse.

Det reviderede Regnskab fremlagdes af Kassereren, Skolebestyrer Teisen, som knyttede forskellige Bemærkninger dertil; i Tilslutning hertil talte Assistent Sørensen om en eventuel kvartaarlig Opkrævning, hvilket Formanden vilde tage under Overvejelse. Hr. Hauch udbad sig forsk. Oplysninger angaaende Regnskabs Poster og knyttede dertil en anerkendende Udtalelse om den efter hans Mening billige Administration af Lokalforeningen; en Indsendelse af Kontingentet pr. Postanvisning vilde lette Kassererens store Arbejde.

Hr. Axel Nielsen omtalte Kontingentrestancerne og udtalte, at Bestyrelsen burde tage kraftigere fat overfor disse, end det hidtil havde været Tilfældet.

Sluttelig gaves enstemmig Decharge for Regnskabet (se Side 20). Forinden man dernæst skred til Bestyrelsesvalg, gav Formanden Oplysning om de i Aarets Løb indenfor Bestyrelsen stedfundne Personalændringer, idet Underkanoner Andersen og Grosserer Georg Lohse paa Grund af Optagethed er fratraadte, hvorefter Bestyrelsen har suppleret sig med Ingeniør Poul Sørensen og Konsul Konow.

Ingeniør Højfing foreslog at genvælge den gamle Bestyrelse samt de ovennævnte tiltraadte Herrer.

Ved det paafølgende Valg genvalgte Overretssagfører Schoustrup, Arkitekt Marston og Skolebestyrer J. H. Teisen til henholdsvis Formand, Næstformand og Kasserer, hvorefter ligeledes genvalgte d'Hrr. Direktør Schmidt, Kaptajn Ewald, Direktør Gamst, Grosserer Vald. Schou samt d'Hrr. Ingeniør Poul Sørensen og Konsul Konow.

Istedetfor de fratrædende Revisorer, d'Hrr. Fuldmægtig G. Riise og Planteskoleejer K. J. Hastrup, der ikke ønskede Genvalg, valgtes d'Hrr. Bankassistent J. Nath og Grosserer Tilly. Kassereren havde under Regnskabsaflæggelsen udtalt sin og Foreningens Tak til de afgaaende Revisorer for deres Arbejde.

Dagsordenens sidste Punkt var Valg af Sendemænd til Landsforeningens Generalforsamling i Slutningen af April 1917. Sendemændenes Antal er nu 61, samt et erfaringsmæssigt Antal Suppleanter. Næstformanden forelagde Listen, hvorefter de 81 Herrer valgtes.

Dirigenten erklærede derefter Generalforsamlingen for hævet, hvorpaa man gik til Bords. Ved det paafølgende Kaffebord i Salen var der beredt Medlemmerne en behagelig Overraskelse, idet den længselsfuldt ventede Marine-Sangbog viste sig at foreligge trykt — og straks fandt rivende Afsætning.

Ingeniør Højfing tog, efter at man havde bænket sig, Ordet og gav en Oversigt over Sangbogens Historie, hvortil vi nedenfor skal komme tilbage. At Forsamlingen straks og med synlig Glæde tog Bogen i Brug og afsang flere af vore Yndlingssange, viser med tilstrækkelig Tydelighed, at et Savn er afhjulpet, og Forenings-aftenerne turde ved Sangbogen have faaet en Tiltrækning mere for os. Kl. 11 lød de sidste Strofer af den sidste Sang, og hver gik til sit.

MARINE SANGBOGEN.

For 2 Aar siden fremsatte Ingeniør H. Højfing ved Lokalforeningen for Københavns Generalforsamling Tanken om Udarbejdelsen af en Sangbog for Marineforeningen.

Det er ikke til at undres over, at man straks fra alle Sider gav sin varmeste Tilslutning hertil; — alle kender vi den Fornøjelse, man kan have af i sluttet Kreds at udløse Stemningen i Sang, og ikke mindst kender Sømænd denne Trang til i Kor at give sig Stemningen i Vold, de, som dermed har forkortet mangel Vagt — og mere end én Gang har vi erfaret, at der i vor Kreds fandtes Mænd med et Forraad af Sømændssange, som fortjente at drages frem og fæstnes i vor og vor Efterslægts Bevidsthed — fries for at forsvinde i Glemsel. En specielt for os egnet Sang-Samling fandtes, saavidt os bekendt, ikke tidligere. Mange af de brillante Sømændsviser levede uopskrevne i Enkeltes Erindring, fra den Gang, de i unge Dage pløjede Søen og lærte dem paa Frivagten. Som det oplystes ved denne Lejlighed af Inspektør, Løjtnant P. Andersen, der straks havde givet sin Tilslutning, var der af ham med Marineministeriets Støtte samlet en Del Sange, som imidlertid aldrig var blevet udgivne. Interessen for Opgaven gav sig bl. a. Udslag i, at nu afdøde Kaptajn Tilly straks tilsagde et større kontant Beløb til dens Fremme og et Udvalg, som foruden ovennævnte Herrer kom til at bestaa af d'Hrr. Ostermann, Axel Thiess, Axel Juel og Redaktør Frederik Opffer, har nu efter to Aars Arbejde kunnet glæde os med Resultatet, som maa kaldes meget vellykket, og for hvilket vi skylder dem vor bedste Tak.

Postmester Holbøll og Direktør Anton Melbye har ligeledes

bistaet med Raad og Daad —; man vil forstaa, at naar alle disse i Visers og Sanges Farvande saa »kendte Mænd« har staaet ved Roret, maatte Skuden komme godt i Havn.

Paa 80 Sider gengives 62 Viser og Sange, hvorefter 3 svenske og 1 norsk, en stor Del af dem ledsagede af enstemmig Nodetekst. Det forekommer os, at Udgiverne paa en udmærket Maade har forforstaaet at faa Alvor og Skemt repræsenteret, fra vore smukke og stemningsrige, alvorlige nationale Sange til dem, som giver Udtryk for den djærve Sømandshumor, fra de Sange, der lød i det nittende Aarhundredes Begyndelse, naar man samledes omkring Spiddelysene i »Dreyers Klub«, og til hvilke Johannes Ewald, Oehlenschläger, Knud Lyhne Rahbek og andre var Fædre, og lige op til Sangene fra »Gutter ombord«, hvis Forfatter, Axel Thiess, endnu lyslevende gaar blandt os. Ogsaa af de Sange, som er skrevne til Marineforeningens Stiftelsesfester findes et Antal, blandt hvilke Axel Juels »Klokken Sang« bærer Prisen blandt de alvorlige, Carl Dumreichers og C. Winkels blandt de lystige. Sidstnævntes »Ship ohoy« er snart klassisk og førstnævntes om »Peter Hansen« vil, nu den opfriskes, sikkert vække samme Jubel, som da den fremkom. Men det vilde føre for langt at nævne alle de mange fortreffelige Viser, som her er bevarede for Forglemmelse, og som vil være til Glæde for os og senere Slægter. Materialet har været stort og besværligt at samle, — maaske ikke mindst vanskeligt at vælge og vrage iblandt, men Resultatet maa, som sagt, siges at være udmærket. Af Interesse vil det ogsaa være at vide, at en Kapacitet som selve Sven Scholander har medarbejdet ved Bogen, idet han har korrigeret Teksten til de svenske Sange, som derfor maa siges at foreligge i fuldgyldig Form.

Af Ydre fremtræder Sangbogen i blaat Shirtingsbind med Foreningsemblemet i Guld, stilfuld og enkel, og netop af en saadan Størrelse, at den kan finde sin faste Plads i Lommen, naar man gaar i Foreningen, — hvilket vi beder Medlemmerne huske. Nu har vi kun det Ønske, at Foreningen anskaffer et fuldstændigt Sæt Klavernoder til Sangene, hvorved Bogens Brug yderligere vil vinde — og hvorved ogsaa en mulig flerstemmig Indstudering af visse Sange vil muliggøres.

Bogen bør hurtigst muligt anskaffes af hvert Medlem, som der- ved vil skaffe sig mangel fornøjelig Time. Den faas paa Foreningens Kontor, Chr. IX Gade 5, og koster 75 Øre.

Lokalkredse kan ved Henvendelse til Foreningens Kontor faa udleveret til Forhandling mod senere Afregning indtil 100 Eksemplarer af Sangbogen.

GRENAA KREDSEN

holdt den 12. Februar Generalforsamling paa Badehotellet. Den var imidlertid ikke beslutningsdygtig, og en ny, ekstraordinær Generalforsamling indvarsledes derfor til Afholdelse en halv Time senere.

Formanden, Havnefoged Bilde, indledede og udtalte nogle smukke Mindeord over de siden sidste Generalforsamling afdøde Medlemmer, Tømrermester H. Bilde og Kutterfører M. Lauritzen, og aflagde derefter Aarsberetningen. I Aarets Løb var afholdt to Festligheder og et Foredrag for Medlemmerne. Foreningen havde haft god Fremgang af Medlemmer i Løbet af Aaret, nemlig 32.

Regnskabet, der balancerede med 672 Kr. 16 Øre, oplæstes ligeledes af Formanden.

Bestyrelsen foreslog, at Stiftelsesfesten henlægges til Slutningen af Januar og fejres paa sædvanlig Maade med Fællesspisning og Bal, medens den egentlige Stiftelsesdag, den 29. December, fejres med et Børnebal. Ligeledes forelaa Forslag om, at Foreningen saafremt der afholdtes mindst to Foredrag om Aaret, arrangerede det ene i Grenaa By.

Forslaget vedtoges.

Havnefoged Bilde bad Medlemmerne vælge en anden Formand, men efter flere kraftige Opfordringer indvilgede Hr. Bilde i at modtage Genvalg.

Til Bestyrelsen valgtes i Stedet for afdøde M. Lauritzen og Bestyrer Morten Nielsen, Voldby, der forlader Egnen, Skipper Jens Berthelsen (ordinært Medlem), og Købmand Emil Bang (ekstraordinært Medlem).

Som Revisor genvalgte Skipper Stausholm.

Til det aarlige Sendemandsmøde i København vedtog man at møde med en saa fyldig Repræsentation som mulig.

Under »Eventuelt« forhandlede man om Arrangering af en Skovtur. Skipperne Jens Berthelsen og Chr. Schrøder tilbød, saafremt de paa den Tid laa i Grenaa Havn, at stille deres Kuttere til Raadighed.

ASSENS-KREDSEN

afholdt den 14. Februar en selskabelig Sammenkomst med Foredrag og fælles Kaffebord samt 2 Timers Dans.

Præcis Kl. 7 bød Formanden, Hr. Vandmester M. Olesen, velkommen og gav Ordet til Foredragsholderen Hr. Oswald fra Odense. Indbudt var alt disponibelt Mandskab paa Flaadens Skibe i Lillebælt, idet de laa i Havn paa Grund af Is. Ved det paafølgende Kaffebord talte Havnefoged Jacobsen for Marinen og Dampskibsekspeditor Jacobsen for Fædrelandet; derefter talte Foredragsholderen for Damerne og tilsidst takkede Premierløjtnant Grove for Foreningens Gæstfrihed mod Lille-Belt-Stationens Besætninger.

AALBORG-KREDS DANNES

I Kompagnihuset i Aalborg samledes den 27. Februar over 100 forhenhværende Marinere fra Aalborg, Nørresundby og Omegn. De var indbudte af et Udvalg med Fabrikant *Im. Stuhr* som Leder, der havde sat sig det Formaal at danne en lokal Afdeling af Marineforeningen.

Først bød man paa et Foredrag. Inspektør ved Marinehospitalet, Løjtnant *P. Andersen* talte om »Marinen i gamle Dage«. Han skildrede meget underholdende Marinens Udvikling fra dens første Begyndelse, da man satte bevæbnede Mænd om Bord i Handelsskibe, gennem Forandringen, da Kanoner blev indført, og Skibene derfor maatte være stærkere, til Nutiden. Han fortalte derefter morsomt om Stabelafloebning paa Bremerholm i gamle Dage, om »Frossenborg Port« og »Skulkenborg Vagt«, om »Spiseboden«, hvor Bøddelen var Vært, og Mandskabet fik dets Mad og Orlation, 17 Potter. Han fortalte om Holmens Kirkes Bygning af den gamle Ankersmedie i Christian den 4des Tid, om »Holmens faste Stok« og dens Drenge, der blev indskrevet til Marinertjeneste, naar de var 6 Aar, om »Pavillonen«, som siden blev Studenterforeningens Hjem indtil 1910, om Pest og Sygdom og om Kvæsthuset, det første Marinehospital, der blev bygget. Han fortalte om Bremerholms Fængsel, hvor Marineerne blev domt ind; en civil Mand kunde ogsaa komme der; saaledes blev en Mand, der havde beskadiget fire Lygtepæle, domt til »4 Aar i Bremerholms Jern«, ligesom en, der havde skrevet i den første Avis, »Den danske Mercurius«, om en Prinsesse, at hun havde stødt sine Ben, fik 2 Aar. Straffene var haarde, Hovedet tabtes for et godt Ord, — Officerer henrettedes med Sværd, Menige med Økse, — om Kølling og Tamp, om »Slutten i Boje« og Hængning i Raanokken. Om »Lumskebugten«, hvor alle Havnekejperne laa, og som det var meget svært at krydse uskadt over; om de gamle, stolte Skuder med flere Hundrede Kanoner og mægtige Sejl og Master, og Modsætningen: Nutidens uanselige Undervandsbaade, om Branden i 1795 og om Bremerholmens Virksomhed, til Værftet nedlagdes og Pladsen udlagdes til Kvarteret Gammelholm ... Og Taleren sluttede med et Ønske om, at vort gamle Flag til sene Tider maa vaje over et frit og enigt Folk; netop dette er det ogsaa Marineforeningens Opgave at lære os alle. Leve Dannebrog! (Hurra!)

Foreningens Start.

Gross. *Schou*, København (Sekretær i Hovedbestyrelsen), oplyste, at Marineforeningen har 3500 Medlemmer og udgiver »Under Dannebrog«.

Fabr. *Im. Stuhr* forelagde Programmet for Dannelsen af en Lokalfdeling af Foreningen og pointerede, at Politik var bandlyst fra Foreningen, hvor kun det gode Kammeratskab skulde dyrkes, og hvis Indkomst skulde anvendes til Støtte for gamle Marinere og i lignende Øjemed.

Lokalforeningen startedes derefter med næsten 100 Medlemmer straks, og til midlertidig Bestyrelse valgtes Fabr. *Stuhr*, Vinhandler *Müller*, Brofoged *Hjorth*, Lods *Christensen* og Politibetjent *Høfter*.

Om en dampende Bolle opfriskedes derefter Minderne »fra dengang«. Blandt de tilstedeværende var der Mænd fra Aargang 1862 til Aargang 1916, og der blev mellem dem »spundet mangan en Ende«. Latteren lød gennem Salen, — den første Aften var et godt Varsel for Foreningens Trivsel.

EBELTOFT-KREDS DANNES

Den 28. Februar afholdtes paa Hotel Vigen i Ebeltoft et Møde, ved hvilket Grunden lagdes til en Lokalkreds af Marineforeningen. Der indmeldtes straks 35 Medlemmer, hovedsagelig forhenhværende Marinere, og det bestemtes, at der senere skulde indvarsles til konstituerende Generalforsamling til Valg af Bestyrelse, samt at Indmeldelse af Medlemmer indtil da kan ske hos Vinhandler *G. Holm-Petersen*, Fisker *Oxholm* og Barber *Jensen* i Ebeltoft samt hos Smedemester *Loftager* i Holme.

Mødet indlededes af Løjtnant *P. Andersen*, der holdt Foredrag om »Marinen i gamle Dage«, hvilket Foredrag findes omtalt ovenfor.

ODENSE KREDS

afholdt ordinær Generalforsamling den 25. Februar Kl. 5 Em. i Fyns Forsamlingshus, med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent.
2. Aarsberetning.
3. Revideret Aarsregnskab.
4. Forhandling om Flytning af Samlingslokaler.
5. Valg af Bestyrelsesmedlemmer og Suppleanter.
6. Valg af Revisorer og Suppleanter.
7. Valg af Sendemænd og Suppleanter.
8. Valg af Flagbærer og Reserveflagbærer.

Formand, Telefonmester *Buchgreitz* bød Velkommen og udbragte et kraftigt besvaret Leve for Konge og Fædreland. Overværkfører *Grundtmann* valgtes til Dirigent, hvorefter Formanden oplæste Beretning for Aaret 1916; denne udviste, at Tilgang af Medlemmer til $\frac{1}{4}$ 17 var 29, men Afgang havde været 18, af hvilke 3 har undladt at løse Medlemskort straks efter Indmeldelsen, 2 er døde, 4 er bort-

rejste og 9 udmeldte eller slettede. $\frac{1}{4}$ 17 var Medlemsantallet 178, deraf er 7 ekstraordinære Medlemmer, til Dato er Antallet 185 ialt. I Aarets Løb har været arrangeret 4 Sammenkomster: 1 Aftenunderholdning med Damer, 1 Fisketur til Romsø, 1 Udflugt med Damer til Faaborg (som maatte aflyses paa Grund af ringe Tilslutning) og et Pøsegilde sidst i November. Siden Nytaar havde det været umuligt at skaffe Lokaler til Underholdning, og dette var Grunden til, at Intet var arrangeret iaar. Derefter omtales Sendemandsmødet i 1916 og de Ønsker, som Kredsen havde tilstillet Hovedbestyrelsen, samt dennes Svar. Ved Bestyrelsesmøde den 17. Maj vedtoges det, at overlade til Generalforsamlingen at tage Bestemmelse om, hvor Kredsen fremtidig skal holde sine Sammenkomster. Beretningen godkendtes enstemmigt.

Kassereren, Grosserer *Kirchoff*, fremlagde Regnskabet, der viste et Overskud af 182 Kr. 13 Øre. Regnskabet godkendtes.

Derefter behandledes Forslaget om Flytning af Lokaler til Industripalæet. Bagermester *Carl Pedersen*, Sagfører *Tranberg* og Blikkenslager *Michelsen* anbefalede Flytning, hvorimod Lagerforvalter *Rasmussen* og Grosserer *Kirchoff* m. fl. ønskede at blive i de nuværende Lokaler. Afstemning viste at kun 10 ønskede Flytning hvorimod Resten af Medlemmerne vilde blive. Forslaget var da kuldkastet.

Derefter foretoges Valg af Bestyrelse og Suppleanter. De, efter Tur, afgaaede var Maskinmester *Axelsen*, Fabrikant *Breum*, Telefonmester *Buchgreitz* og Skomagermester *Soderlund*, samt udenfor Tur Grosserer *Kirchoff*, der bad sig fritaget for Hvervet, da han maa opholde sig den meste Tid i København. De tre førstnævnte genvalgtes, og nyvalgt blev Bogholder *Soph. Nyhammer* og Fjerkræavler *Fasting*. Til Suppleanter valgtes Overgartner *Gronenberg* og Toldassistent *Grove-Rasmussen*. Til Revisorer valgtes Overværkfører *Grundtmann* og Blikkenslagermester *Michelsen* og til Suppleant Bagermester *Carl Pedersen*. Derefter valgtes 7 Sendemænd foruden Formanden. Genvalgte blev Partikulier *Andkjær*, Fjerkræavler *Fasting*, Overværkfører *Grundtmann*, Bagermester *Carl Pedersen* og Grosserer *Kirchoff*, og nyvalgte blev Fabrikant *Breum* og Savværksejer *Larsen*. Til Suppleanter valgtes Blikkenslager *Michelsen*, Kreaturhandler *Martin Olsen* og Bagermester *Hansen Hoff*.

Til Flagbærer valgtes Skomagermester *M. Hansen* og til Reserveflagbærer Tekniker *Haslev*.

Under »Eventuelt« henstilledes til Bestyrelsen at udarbejde et Program for de aarlige Sammenkomster, samt at søge arrangeret smaa, faste Aftener een Gang hvert Kvartal. Hvilket toges til Efterretning.

Derefter sluttede Dirigenten Generalforsamlingen med et Leve for Odensekredsen, og Formanden udbragte et Leve for Dirigenten.

Generalforsamlingen var allerede forbi Kl. 6 og nu pøb Baadsmænd til Skafning og man begav sig ind til de dækkede Smørrebrødsborde, som ventede paa de gamle Marinere. Der deltog heri godt 50 Medlemmer, og det varede ikke ret længe inden der gik Svind i Smørrebrødet, men endnu kortere inden Stemningen var oppe, hvortil forskellige Overraskelser hidrog. Maskinmester *Sp. Larsen* lagde for med at forære Kredsen et Vagtskilt af udhamret Messing, som modtoges med Glæde, derefter overraskede Blikkenslagermester *Michelsen* ved at forære en af ham forarbejdet Raaber, efter Tegning af Kanoner *Stoumann*. Raaberen er af Nysølv, som er skænket af Vaskeriejer *Frederiksen*, og Togfører *Steffensen* tilbød at betale Dekorationen, som senere vil blive udført. Det siger sig selv at Takken hagtede ned over de ædle Givere, ikke alene for Gaverne, men ogsaa fordi Kammeraterne deraf ser Interessen for Kredsen. Formanden indviede Raaberen med et »Længe leve gamle Danmark«. Derefter valgtes Maskinmester *Larsen* enstemmigt til Vagthej for første Halvaar. Nu kom den tredje Overraskelse, idet Formanden skænkede et Maleri, paa Betingelse af, at dette bortloddedes imellem Medlemmerne til Fordel for et nyt Inventarskab; der solgtes 60 Lodder à 50 Øre og vort gamle Æresmedlem Kaptajn *Møller* foretog Lodtrækningen. Den heldige Vinder blev Partikulier *Andkjær*, som straks satte Maleriet til Auktion, med samme Formaal (Skabet); her blev Fjerkræavler *Fasting* den højstbydende med 22 Kr. Indtægten ved Maleriet blev altsaa 52 Kroner. Maleriet var en Gengivelse af Omslaget til »Under Dannebrog« og var udført af Formandens Søn, som altsaa paa den Maade gavnede Kredsen, og det foresloges at sende ham en Tak derfor. Saa kom Punschebollerne paa Bordet og Taler og Sange fulgte nu Slag i Slag til Kl. 11; særlig Opmærksomhed vakte Kaptajn *Møllers* Erindringer og Meddelelser om Krigen 1848, 49 og 50, som Hr. *Møller* deltog i, ovenikøbet som frivillig 17aarig, fra Begyndelsen. Da Klokken blev 11 maatte vi desværre skilles for denne Gang, uagtet Humøret slet ikke var dertil, men Baadsmændens Pibe maatte lystres, da den efterfulgtes af et »Klar ved Køjerne«. E. B.

ODENSE KREDS

Ved Bestyrelsesmøde den 7. Marts er Kredsens Bestyrelse konstitueret med Telefonmester *Buchgreitz* som Formand, Maskinmester *H. Nimb* som Næstformand og Bogholder *Nyhammer* som Kasserer samt Fjerkræavler *Fasting* som Sekretær.

KOLDING KREDSSEN

afholdt sin ordinære Generalforsamling den 28. Februar paa Hotel »Kronborg«. Der var mødt c. 35 Medlemmer. Formanden, Herredsfoged W. Nielsen, bød velkommen og aflagde Aarsberetning. Af denne fremgik, at Foreningen nu tæller 52 Medlemmer og at Tilgangen er jævnt stigende. Af Sammenkomster har Foreningen i August haft en Udflugt pr. Motorjagt til Gl. Aalegaard og Kigholmene, og det var den almindelige Mening, at denne havde været i høj Grad vellykket. Sendemændene, Rentier Carl Møller og Hotelejer H. Nielsen, gav derefter en Beretning fra Landsforeningens Hovedgeneralforsamling i København i April. Saavel Aarsberetningen som Sendemændenes Meddelelse godkendtes enstemmigt.

Kassereren, H. Nielsen, oplæste det reviderede Regnskab, der udviste et Overskud paa Kr. 42,39, hvilket Regnskab godkendtes.

Derefter foretoges Valg af ny Bestyrelse. Alle de afgaaende Medlemmer genvalgtes, og den ny Bestyrelse bestaar derefter af følgende Medlemmer: Herredsfoged W. Nielsen, Formand, Kaptajn Klaaborg, Næstformand, Hotelejer H. Nielsen, Kasserer, Rentier Carl Møller og Skibsbygger V. Krag-Christensen. Til Revisorer genvalgtes Direktør J. Schrøder og Dyrlæge Hørlyk, Starup. Som Sendemænd for Lokalforeningen valgtes Hotelejer H. Nielsen og Rentier Carl Møller.

Under eventuelt drøftedes forskellige lokale Ting, hvorefter Formanden sluttede Generalforsamlingen med et Leve for Foreningen.

Før Generalforsamlingen afholdtes, samledes c. 35 af Medlemmerne Kl. 7 til en Fællesspisning i Hotel »Kronborg«s Festsal, hvor der serveredes kogt Torsk, Smør og Ost, Øl og Snaps. Der herskede ved denne Foreningens første Vintersammenkomst en udmærket kollegial Stemning, som gav sig Udslag i mange baade alvorlige og gemytlige Taler. Efter Fællesspisningen samledes Medlemmerne i de tilstødende Lokaler, hvor man drak Kaffe, medens Salen gjordes i Stand til Generalforsamlingen, som begyndte Kl. 8 1/2.

Da Generalforsamlingen var sluttet, samledes man om Punscheboller og tilbragte i hyggeligt Samvær nogle fornøjelige Timer med Opfriskning af Erindringer fra Tjenestens Tid. Der var godt Humør over alle Deltagere, og enhver, der var med i den kammeratlige Munterhed, kommer sikkert igen, naar Foreningen atter indbyder til festlig Sammenkomst.

-n.

DØDSFALD

Et af Marineforeningens ældste Medlemmer, Veteran fra Krigen 1848—50, Kaptajn A. S. Strand, Horsens, er den 27. Februar afgaaet ved Døden.

Kaptajn Strand var om Bord paa Linieskibet »Christian den 8de« under Kampen i Eckernførde Fjord den 5. April 1849.

INDTÆGT

KØBENHAVN-KREDSSENS REGNSKAB FOR AARET 1916

UDGIFT

	Kroner	Øre
Kontingent med Fradrag af Hovedforeningens Andel	3 553	49
Indvundne Restancer	283	00
Renter i Bikuben	94	36
Gaver i Aarets Løb	116	00
Overskud fra en Fest	101	81
	4 148	66

	Kroner	Øre
Administration	1 347	81
Foreningens Formaal	104	00
Inkassator	139	82
Sangbogen	275	00
Udgifter til selskabelige Sammenkomster	708	85
Tilført Kapital-Konto:		
En Gave	100	00
Fra Gevinst- & Tabs-Konto	1408	60
	1 508	60
Saldo (Kassebeholdning 31/12 1916)	64	58
	4 148	66

AKTIVER

BALANCE PR. 1. JANUAR 1917

PASSIVER

	Kroner	Øre
Kontingent-Restancer	1 279	00
Indestaaende i Bikuben	4 412	10
Kassebeholdning	64	58
	5 755	68

	Kroner	Øre
Fondet: Saldo 1. Jan. 1916	360	12
Gaver i 1916 116 Kr., heraf tilført Kapital-		
Konto 100 Kr.	16	00
Renter	94	36
Overskud ved en Fest	101	81
Kontingentandel 1915	175	00
— 1916	306	47
	1 053	76
Kapital-Konto: Kassebeholdning 1/1 1916	906	17
Tilgaaet i Aarets Løb	1 508	60
	2 414	77
Hovedforeningens Tilgodehavende	2 287	15
	5 755	68

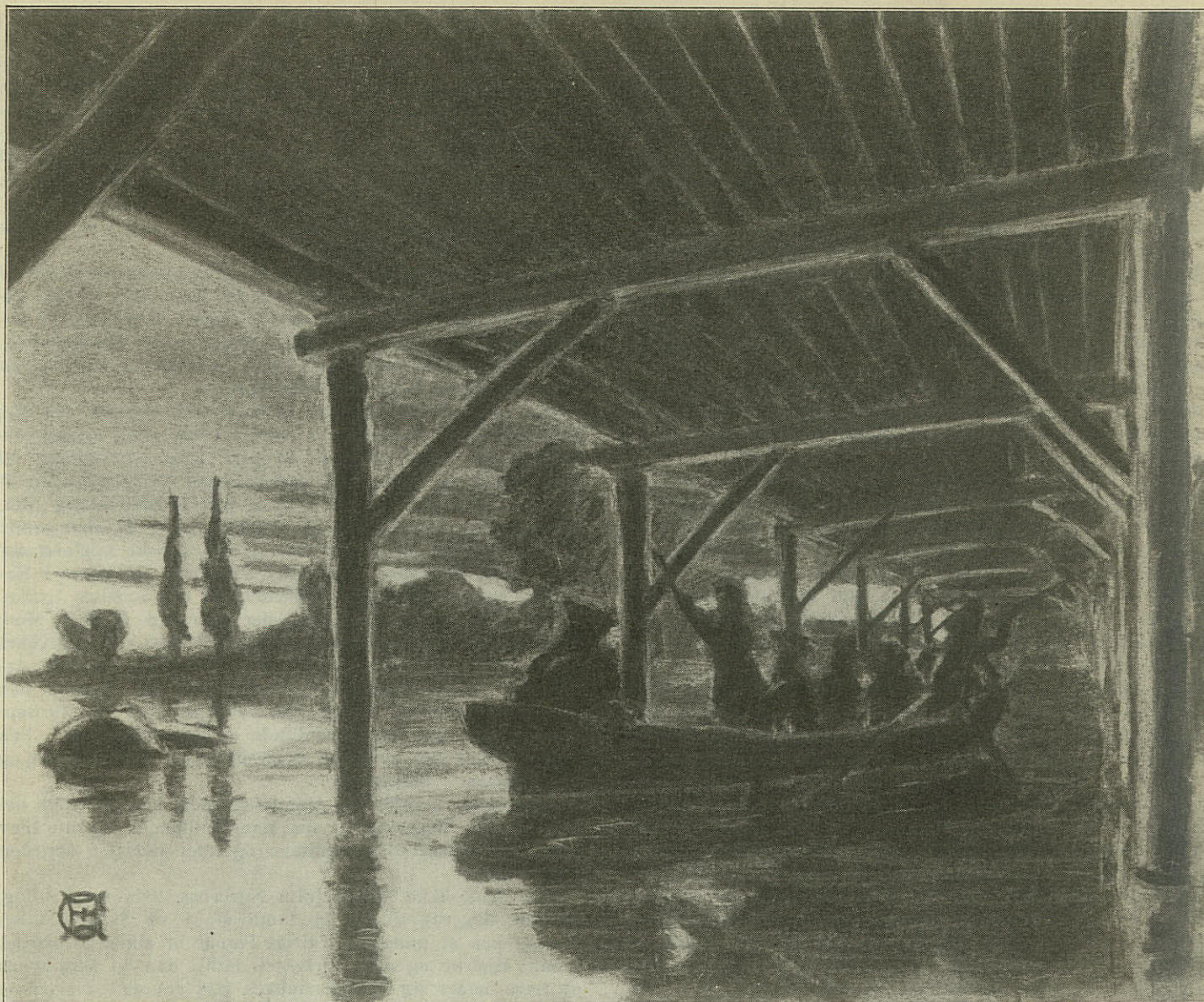
KASSEREREN

Revideret. Kassebeholdningen eftersat og fundet rigtig.

RIISE

K. J. HASTRUP

Under Pælebroen udfør Gyldenlund

Tegning af Premierløjtnant E. Riis-Carstensen

EN EVENTYRER

FRA Danmarks Deltagelse i den store, nordiske Krig fra 1709 til 1720, der var saa rig paa Omvekslinger og spændende Begivenheder, skal her omtales en enkelt af disse, der særlig fortjener at fremdrages som et Billede paa hin Tid.

Den fandt Sted i Aaret 1717. Tordenskjold havde søgt at vanskeliggøre Karl den Tolvtes Planer om et nyt Angreb paa Norge ved at angribe Gøteborg og Strömstad, men hans Held var ikke som ved Dynekilen, og Angrebet var virkningsløst.

Karl den Tolvte var ved Skæbnens Slag bleven haard og ubøjelig, og man ansaa det for sikkert, at han, naar en gunstig Lejlighed gaves, vilde gentage sit heldige Ungdomstogt mod Sjælland. Derfor var Øresund skapt væbnet og bevogtet paa begge Sider, saa et Overrumplingsforsøg vilde være saare vanskeligt, men man kunde ikke i samme Grad væbne sig overfor et Stimandsforsøg, og det var netop et saadant, der rettedes mod det danske Kongehus for at tvinge vort Fædreland til Eftergivenhed.

Stimandsdaad er altid omgivet af en vis Dunkelhed, og det vil maaske aldrig blive helt opklaret, hvem der var den egentlige Ophavsmand. Kun saa meget kan siges, at Karl den Tolvte var for ridderlig en Natur til at benytte

sig af lave Midler, men man kunde tænke sig, at den fremmede Lykkeridder, Baron v. Görtz, der var hans Raadgiver i hans Livs sidste Aar, og som i 1719 blev dødsdømt og henrettet, havde sin store Andel deri.

Redskabet var en 29-aarig engelskfødt, men forøvrigt ganske rodløs Eksistens ved Navn John Norcross, der havde ført en meget omtumlet Tilværelse, men som kun havde det Maal at komme frem for at kunne nyde Livet, og det er bevist, at han stod i direkte Forbindelse med Baron v. Görtz. Han var i svensk Tjeneste som Søkaptajn, og da han var hensynsløs som faa, var han under de forhaanden-værende Forhold en overordentlig brugbar Mand.

Hans Mission i denne Sammenhæng bestod i at indfange den danske Kronprins Christian og bringe ham over til Sverrig. Vejen mellem Sjælland og Skaane var jo kun kort, og de kongelige Personer kunde ikke altid gaa i Ly bag Byens Volde, saa der var en vis Sandsynlighed for, at det skumle Forehavende kunde krones med Held, især da man havde Eksempler paa den Slags Forsøg, om end mislykkede, andre Steder i Europa, hvad der ikke i særlig Grad talte til Gunst for Datiden.

Det gjaldt om at passe et Tidspunkt, hvor den unge, attenaarige Prins befandt sig i Nærheden af Kysten. John

Norcross var en lille, undersætsig, men væver og behændig Mand, og han var parat til alt, hvor han kunde finde Anvendelse for sine usædvanlige Legemskræfter til Fordel for sig selv. Han havde skaffet sig Underretning om, at Kronprinsen jævnlig kom til Gyldenlund, der laa en knap Mil fra Kysten, og derpaa havde han bygget sin Plan.

I en stor Fiskerbaad sejlede han over Sundet; han havde kun fire Mand ved Aarene, men nede i Baaden laa otte bevæbnede Mænd skjult, og disse skulde i fornødent Fald øve Vold mod den unge Prins.

Udenfor Gyldenlund var en stor Pælebro, og allerede ved det første Forsøg saa det ud som om Anslaget skulde lykkes, idet Kronprinsen var derude og netop spadserede i Haven med nogle Kavallerer paa den Tid, da Norcross med sin Baad havde skjult sig og laa og ventede paa en gunstig Lejlighed.

Kronprinsen var meget afholdt, og det dejlige Vejr havde lokket mange Københavnerne ud til Skoven, hvor de gik og glædede sig ved at se ham, og de holdt sig bestandig i Nærheden af ham.

Dette var ikke efter Norcross's Beregning, og da han med ringe Taalmodighed havde ventet paa, at Lejligheden skulde blive gunstigere, roede han, da dette ikke skete, aldeles rasende tilbage til Sverrig, endnu mere opsat paa at naa sit Maal og paa bedre Lykke næste Gang.

Det skulde dog ikke gaa saa glat for ham, som han troede og haabede, og der gik lange Tider, hvor han gjorde flere ganske resultatløse Ture over Søen; Kronprinsen var der ikke, og det gik efterhaanden op for ham, at han maatte prøve en anden Maade, hvis han vilde naa sit Maal.

I en svensk Fregat sejlede han nu langs den danske Kyst under falsk Flag og lurede paa Kronprinsen, idet han ventede, at denne en Dag skulde komme sejlende til Gyldenlund.

Og det, han ventede, skete virkelig; en Chalup med Kronprinsen, Viceadmiral Gabel, Schouthynacht Rosenpalm (fra hvem Efterretningen stammer) og flere andre, afsejlede fra København, men allerede lidt forbi Kalkbrønderierne fik de Øje paa Fregatten, som de med deres sikre Sømandsøje øjeblikkelig kunde se var af fremmed Nationalitet. Dette vakte deres Mistanke og de overtalte Kronprinsen til at vende om. Saasart de var komne til Toldboden, blev der sendt tre bevæbnede Fartøjer ud efter Fregatten, men da havde den allerede sat Sejl til og var gaaet over til den svenske Kyst.

Saa maatte John Norcross igen prøve Lykken ved Gyldenlunds Pælebro. Med sin Fiskerbaad laa han i Skjul og lurede to Dage i Træk, og den anden Dag kom Kronprinsen derud fra København for at gaa paa Jagt i Skoven sammen med nogle af Hoffets Herrer, sin Livknægt og nogle Tjenere.

Kronprinsen, der ikke var særlig stærk af Helbred, befandt sig netop denne Dag usædvanlig vel, og han deltog med Liv og Lyst i Jagten, indtil de skulde indtage deres Maaltid i Gyldenlund.

Her fik han det Indfald, at han vilde ride hjem ad Strandvejen, hvilket for ham var en farlig Ting, fordi Strandvejen netop den Dag var ualmindelig mennesketom og hele hans Følge saa godt som ubevæbnet; var det virkelig gaaet som han havde villet, havde det passet fortrinligt med John Norcross Planer, og han var sikkert bleven fanget, men Følgets Herrer, der var meget omhyggelige for deres unge Kronprins, følte sig overbeviste om, at Turen langs den blæsende Strandvej var meget uheldig for hans Helbred, og Kammerjunker Raben foreslog derfor, at de skulde tage hjem gennem Jægersborg, som var en langt lunere Vej.

Saaledes blev det, og Kronprinsen undgik atter alle Efterstræbelser, men allerede samme Aften var det Rygte naaet ind til København, at en Sørøver lurede ved Gyldenlund og at nogle endog havde set mistænkelige Folk ved Broen; der blev stor Uro blandt Befolkningen, da man anede, hvad Hensigten dermed kunde være og hvad disse Mænd pønsede paa.

Det fortælles, at John Norcross skal have foreslaaet at stikke den danske Flaade i Brand, og Sandsynligheden for dette Forslag er ingenlunde ringe, naar man tager denne Mands Hensynsløshed i Betragtning og de Fordele, han kunde have opnaaet ved at tjene Sverrig paa en saa utvetydig Maade.

Allerede Aaret efter havde han igen Dristighed nok til begynde sine Forsøg og drog over til København; han fik dog hurtigt Opfattelsen af, at et Besøg af længere Varighed var yderst farligt, og derfor lod han sig i en russisk Baad sætte over til Skaane.

Udenfor Havnen blev han imidlertid hurtig overhalet af en dansk Søofficer og afkrævet sit Pas. Han havde naturligtvis intet Pas og blev derfor taget i Forvaring af Søofficeren, der ikke var nogen ringere end Tordenskjold, som altid havde været hans Ideal, og af hvem han var en svag og yderst forvreden Efterligning.

Han blev nu indsat paa Bremerholm, hvorfra det dog lykkedes ham at flygte, og først i 1726, efter mange forskellige og meget brogede Eventyr kom han tilbage til København og søgte med uforskammet Paatrængenhed at faa Frederik den Fjerde i Tale paa Frederiksberg Slot, formodentlig for at tilbyde sin Tjeneste i et eller andet politisk Øjemed, men man har sikkert ganske misforstaaet hans ædle Hensigter; han blev arresteret og indsat i Kastellet, men ogsaa herfra lykkedes det den snedige Lykkeridder at flygte paa en Maade, der viser hans Kraft og Mod. Med et tilspidset Skankben, en afbrudt Saks og Fodstykket af sin Briks gennembrød han efter fire Timers haardt Arbejde to Mure, naaede ned til Stranden og prøvede paa at svømme over til Hveen; det var Natten til den 30. September, saa det var ingenlunde nogen varm Tur. Paa Vejens sidste Del blev han taget op af en svensk Baad og var saaledes i Sikkerhed.

Han rejste derefter til Hamborg, men her lykkedes det den danske Regering at faa ham indfanget, og nu blev han ført tilbage til København og atter indsat i Arresten i Kastellet.

Man vilde ikke kende John Norcross, hvis man antog, at han slog sig til Ro og fandt sig i sin Skæbne uden Forsøg paa at undvige. Talrige Planer er sikkert opstaaet i hans Hjerne og atter forkastet, indtil han en Dag synes at have naaet sin Opfindsomheds Højdepunkt. Nogen og med Legemet indgnedet i Olie styrtede han gennem Vagtstuen, da Døren til hans Celle blev aabnet og styrede ned mod Stranden for at kaste sig i Vandet og svømme bort, men selv denne geniale Plan skulde mislykkes. De Soldater, der forfulgte ham og fik fat paa ham, kunde dog ikke holde ham fast, fordi Taget glippede paa den blanke Krop, men lige i sidste Øjeblik, da han netop passerende den yderste Skildvagt paa Volden, greb denne ham i Haaret og dermed var han atter fangen.

Han var dog trods dette Uheld ved godt Mod og erklærede, at det skulde være ham en saare let Sag at gøre sig fri igen; for at gøre dette Overmod til Skamme, blev der anbragt et stort Bur af Egetræ i Arrestlokalet, og her blev han puttet ind; den ene Fod blev lænket til en Jernstang, der var anbragt langs Gulvet, og han kunde gaa frem og tilbage saa langt Buret var, men det var forøvrigt kun tre og et halvt Skridt i det hele, saa megen Motion kunde han ikke faa. Uden for dette Bur gik to Skildvagter baade Dag og Nat.

Her sad Norcross i samfulde femten Aar, fra 1727 til 1742, og han var dømt til en bestandig Uvirksomhed, noget der sikkert er forfærdeligere end det strængeste Arbejde. I Arrestburet var der Mus, og som Tidsfordriv fangede han dem og legede med dem, men saa begyndte han at dressere dem, og i de sidste Aar havde han tredsindstyve af disse smaa Dyr krybende omkring sig. Naar han kaldte, løb de op ad ham og gemte sig rundt paa hans Legeme, ja selv i hans lange Skæg.

I de alvorlige Tider under Christian den Sjette hørte det til Københavnernes nøjsomme Forlystelser at gaa ud

og se paa den mærkelige Fange, men efter 15 Aars Forløb blev han taget ud af Buret og fik menneskeligere Kaar; han blev befriet for sine Lænker, fik Bøger og Blade, spillede Violin og syslede med mangehaande forskellige Ting, men de tre og et halvt Skridt, som han var vant til at gaa, blev ikke til flere. Han gik tre og et halvt forlænds og det samme Antal baglænds, fordi der ikke havde været Plads til Vending i Buret. Naar han kom i Samtale med nogen, begyndte han uvilkaarlig paa denne Marsch og vidste det vist næppe selv.

Han blev 71 Aar inden han døde, og tretten Aar efter blev Struense sat ind i det Fangeværrelse, hvor han havde levet i 31 Aar.

Om man end kan sige, at Norcross i de første femten Aar af sin Fangetid førte en ret ublid Tilværelse, maa det

dog slaas fast, at han ingenlunde blev behandlet med den uhyggelige Haardhed, som anvendtes overfor farlige Fanger. Til disses Klasse henregnedes han ikke, og maaske han under gunstigere Forhold var bleven noget andet og mere end et Vrangbillede af Tordenskjold, hvem han som sagt søgte at efterligne. Havde han kunnet vie sine Evner og Kræfter til en stor og hellig Sag, havde han maaske faaet Palmer i Hænderne, thi som bekendt gjorde Tordenskjold ogsaa Tog til den skaanske Kyst og bortførte forskellige Personer; men det var kun en Spøg, som han gjorde god igen uden at volde Ulykke, men havde John Norcross haft Held med sit Forehavende, havde hans Maal været det samme som enhver anden Røvers: kun at høste Fordel af sin Gerning.

CLARA KOEFOED.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE

DE TYSKE U-BAADE

Efter Jane's »Fighting Ships« for 1916 og efter »Stockholms Dagblad« kan følgende Oplysninger gives om de tyske U-baade. Aldeles korrekte er disse Oplysninger vel næppe, men de giver dog et Begreb om Udviklingen af det tyske U-baads-Vaaben.

Ved Krigens Udbrud mente man, at Tyskland havde 27 U-baade disponible, 16 var under Bygning og lige efter Krigens Begyndelse erhvervedes desuden 6 Baade, som var under Bygning i Tyskland for Østrig og Norge. Før Krigen kunde en Snes Baade bygges samtidig i Danzig og ved Krupp-Germaniaverftet. Dette Tal er vel nu langt større og andre Skibsbygningsselskaber: Vulcan og Blohm og Voss bygger nu sikkert ogsaa U-baade.

De ældste Typer for Kyst-U-baade var U. 5—7, 9—11, 13 og 16 med et Deplacement i Overfladen paa 350—450 Tons, Fart i Overfladen 12—15 Knob og neddykket 8—9 Knob, en Armering af en lille hurtigskydende Kanon, 1 Mitrailleur og 4 Stk. 45 cm. Torpedoudskydningsrør. Beholdning 4 a 6 Torpedoer.

Næste Type var vistnok kun en Forsøgstype U. A. Deplacementet 250 Tons og den samme Armering som den tidligere Type. Samtlige disse Baade var bygget før Krigen.

Næste Type er U. B.-Typen, der bestaar af U. B. 1—17 c. 130 Tons respektive 6½ og 5½ Knob, Aktionsradius 1200 Sømil, Armering 1 Mitrailleur og 2 50 cm Torpedorør. Endvidere U. B. 18—47, 240 Tons, Fart 8½ og 6 Knob, Armering 1 mindre Kanon, 1 Mitrailleur og 2 50 cm Torpedorør. Det er mindre Kyst-U-baade og de er efter sigende bygget 1914—16.

Herefter følger U. C.-Typen, der omfatter c. 60 Baade, bygget til Mineudlægning. Depl. c. 200 Tons, Fart 6 og 4 Knob, Aktionsradius 1000 Sømil, Armering 1 Mitrailleur og 12 eller flere Miner. Bygget 1915—16.

Derefter kommer de søgaaende Typer.

Den første bestaar af U. 17, 19 og 20—47, bygget 1911—1914. Depl. er 600—650 Tons, Fart 15—17½ Knob i Overfladen og c. 10 Knob neddykket, Aktionsradius 2000—3000 Sømil, Armering: 1 88 mm og 1 mindre Kanon, 1 Mitrailleur og 4 Stk. 50 cm Torpedoer, Beholdning 8 Torpedoer.

Endvidere U. 61—65 bygget 1913—15, Depl. 685 Tons, Farten 18 og 10 Knob, Aktionsradius 4000 Sømil, Armering 1 88 mm Kanon, 1 Mitrailleur og samme Torpedoamering som forrige Type.

Endelig U. 41—60 og U. 66—100 bygget 1914—1916. Depl. 700—850 Tons og en Armering af 1 10.5 cm og 1 88 mm Kanon samt 1 Mitrailleur. Andre Oplysninger haves ikke om denne Type, som vel nok er den interessanteste af dem alle.

Den for U. B.- og U. C.-Typen angivne Fart maa være

for lavt ansat. Ligeledes er Antal medførte Torpedoer rimeligvis sat for lavt; var Oplysningerne rigtige, maatte Baaden jo søge tilbage til Havn, saa snart de blot havde gjort et Angreb. Deplacementet for de største Baade er maaske ogsaa for lavt, og Oplysningerne om Antallet af Baade er naturligvis yderst usikre.

Alle U-baadene er forsynede med Radiotelegraf og indrettede til Undervandssignalering. Oplysningerne om Armeringen er vel ogsaa temmelig upaalidelige; før Krigen var de større tyske U-baade forsynede med 2 Kanoner, den ene ogsaa indrettet til Luftforsvar. Om Torpedoerne siges, at de har en Sprængladning paa 190—200 kg, og en Fart af 50 Knob paa 1000 Meter. Mine-U-baaden af U. C.-Typen udskyder Minerne gennem Rør.

Den ovenfor angivne Aktionsradius kan rimeligvis om nødvendigt betydelig overskrides.

Ifølge den amerikanske Admiral Grant kan de største søgaaende U-baade operere paa en Afstand af 1350 Sømil fra Helgoland. Turen ud og hjem er 2700 Sømil, der kan gøres paa 9 Dage, og 11 Dage anvendes til Ødelæggelse af Handelsskibe. Under Fartøjets Forsyning mellem Togterne faar Besætningen 12 Dages Hvile. Baadene opererer i Grupper paa 4, hvoraf 1 er i Virksomhed, 1 under Eftersyn og 2 paa Vejen ud eller hjem.

Denne sidste Fordeling gælder dog kun Baade, som opererer saa langt borte som ved Amerikas Kyst. For Operationer ved Englands og Frankrigs Kyst er det tilstrækkeligt med en Gruppe paa 3 Baade for hver Station, hvoraf 1 er hjemme, 1 paa Station og 1 paa Ud- eller Hjemrejse. Paa endnu nærmere Stationer, som i Nordsøen, er 2 Baade tilstrækkelig, da Farten ud og hjem ikke tager nogen nævneværdig Tid. Endelig behøves et stort Antal Baade i Reserve.

Angaaende Stationernes Antal er det vanskeligt, at udtale noget bestemt. Det maa erindres, at Samfærdslen paa Havet samler sig i visse Centraller og Antallet af Stationer behøver derfor ikke at være saa stort, som Udstrækningen af Blokadeområdet skulde synes at kræve for at en god Kontrol af Handelsvejen kan iværksættes. Sætter man Antallet af Stationer til 50, det vil sige, at 50 U-baade samtidig er i Anvendelse mod Handelsskibene, og beregner man, at der for hver 35 af disse Stationer behøves 3 Baade og for de øvrige 2, saa kommer man op til 135 Baade, hvilket ikke er højt. Hertil maa dog lægges 25% i Reserve, eller c. 35 Baade, hvorved man kommer op til 170. Lægges hertil 50 Baade til Mineudlægning bliver hele Antallet af U-baade, som sandsynligvis maa haves disponible: 230.

C. I. H. SPEERSCHNEIDER,

Kaptajn u. T. i Flaaden

PAA KRYDS MED »KAMPHANEN«

(Fortsat)

Espen Jensen kaldte paa sin Søn, og da Jens kom, maatte han hjælpe Faderen med at vadske Blodet af Latinerkarls Ansigt, og sammen med Styrmand Clausen slæbte han den unge Mand ind i Bagrummet under Kapt. Jensens Køje, hvor han blev lagt paa Ryggen med et sammenrullet Flag til Hovedpude.

Clausen blev sendt op for at gøre Skonnerten klar til Udhaling. Mandskabet havde lyttet og stod i hviskende Grupper. De mente, at Rhederen havde slaaet Latinerkarl ihjel.

»Smadrede Kaptajnen ham?«, spurgte Jens Amager halvt knotten, halvt nysgerrig, og tog sin Pibe ud af Munden.

»Ikke helt«, svarede Styrmanden tørt og satte Folkene i Arbejde. Det gik glat nok. Man tog det ikke saa nøje med saadan en Springfyr paa den Tid.

Alt gjordes klar til Udhalingen, der skulde finde Sted ved Middagstid. Proviant kom ombord og alle Grejer sættes paa Plads. Besætningens kvindelige Paarørende begyndte at indfinde sig ved Bolværket.

I Kahytten var Bjørn Andersen faldet helt til Ro igen.

»Her har Du Papirerne, Espen«. Han trak nogle Dokumenter frem af Trøjelommen. »Kaperbrevet er i Orden, — her er det —, og ligesaa Instruksen og Reglementet, som Du vel kender. Her er Maalebrevet og alt, hvad Du behøver. Har du faaet Kendingssignalerne og har Du været hos Waterschouten med Rullen?«

»Javel, Kaptajn; Rullen er her«. Han læste Papirerne igennem og lagde dem i en Blikæske i sin Skibskiste.

Bjørn Andersen skubbede en Pose Penge hen til ham. »Her er 200 Rigsdaler rede Sølv at gøre Regnskab for, Kaptajn. Er Du saa tilfreds?«

Ja, tilfreds var Espen. Det var tilmed første Gang, Bjørn Andersen titulerede ham Kaptajn.

Lidt før Middag kom Madam Jensen i stiveste Stads. Hun var den eneste Kvinde, der fik Lov at komme ombord. Det blev en kort Afsked: hun vilde have talt alene med sin Mand og sin Søn og kysset dem og ønsket dem Held og Lykke og været hos dem, til Skonnerten kastede los, men det blev anderledes! I Kahytten tronedede stadig Bjørn Andersen, og han fandt sig ikke foranlediget til at gaa. Mens hun stod bøjet over sin Dreng og hviskede til ham, og Taare paa Taare dryppede i hans Haar, brummede Bjørnen:

»Gør Dem nu færdig, lille Madam Jensen. Drengen klarer sig nok.«

Og da Styrmaud Clausen kom ned og meldte, at Skonnerten var klar, maatte hun afsted. Alle gik op paa Dækket, Bjørn Andersen sidst, Fader og Søn fik endnu et Kys, og saa blev Madammen hjulpet op paa Bolværket, op mellem Tilskuerne, som var stimlet sammen i tæt Flok.

Der var et Liv og en Fart over det hele, som gjorde Afskeden lettere. Besætningen arbejdede flinkt og raabte af og til op til deres Paarørende paa Gaden.

Paa Bolværket stod en af Skønhederne fra Beværtningerne, en yppig Donna i grønt og rødt, og blev ved med at raabe ned paa Dækket efter Frandsen.

Matroserne svarede hende forsorent: »Hvad for en Frandsen? Ham der døde af Druk i Morges? Han ligger nede paa Bunden!« — »Han er fløjet væk med en anden Kakkedue«. — »Han er gaaet hjem efter Vielsesattesten, smukke Frue«, o. s. v. Folk lo, Drengene gjorde Sjov, og Donnaen paa Bolværket væltede en Syndflod af Grovheder og Sjofelheder ned over Besætningens Hoveder.

Paa Slaget tolv blev der kastet los. Styrmand Clausen og otte Mand gik i Storbaaden og slæbte Skonnerten ud efter. Espen Jensen gav sine Ordre flinkt, og Bjørn Andersen nikkede tilfreds. Skonnerten gled bort fra Bolværket, mens Drengene fra Gaden skingrede Hurra og Folk viftede og raabte Afskedshilsener. Madam Jensen nikkede og vinkede, men hendes Mand havde andet at bestille.

Jens stod agter, beklemt om Hjærtet, og vinkede igen.

Da man passerede Kaperkutteren, raabte en Mand: »Hils i Troense! Er Pærerne dyre iaar?« Og Gæsterne stod grinende ved Rælingen. Men det fik være. — Skonnerten svingede ud i Løbet. Ogsaa Jollen kom for som Slæber. Bommen passeredes, og snart efter faldt Ankeret, og Skonnerten drejede op for Strømmen paa Yderrheden.

»Vi kommer Kl. 10 imorgen, Kaptajn, og drikker et Afskedsglas, og saa er Du vel klar til at lette, om Vinden holder sig«, sagde Bjørn Andersen. Han saa langeligt hen over sin kære Pakets Dæk, da han gik i Jollen forat blive sat i Land paa Toldboden.

Næste Morgen var Latinerkarl kommet til Hæfterne igen og blev sluppet op paa Dækket. Han tyede straks, forsulten og forkommen, som han var, til Kabyssen og fik sig noget varmt. »Spøgelset blir kanskesens til Mandfolk igen«, lo Kokken. »Tag en Slurk endnu; det har Du bedre af end af den Latin i Aftes«, grinede en Matros.

Tidlig paa Dagen indskibedes Ammunitionen under Iagttagelsen af alle Forsigtighedsregler.

Espen Jensen gik i Land med Jollen Kl. 8 og sagde Farvel til sin Kone, der efter Aftale var mødt op paa Toldboden. Hun besvor ham at gemme Jens i Kahytten, hvis Skibet kom i Træfning, og gav endnu sin Mand nogle gode Raad om at holde Skibet nær Kysten og lade Styrmanden holde for ved Entringer. Og saa lod hun ham beroliget gaa afsted med Jollen igen og satte sig tilrette med sin medbragte Mad og sit Sytøj for at se Skonnerten lette.

En Times tid efter kom Isak Astrup, Bjørn Andersen og Bang og lod sig sætte ud til Skonnerten i en Færgebaad. Alt var da spulet og klart ombord. Kapt. Jensen og Styrmanden førte Gæsterne ned i Kahytten, hvor Bægrene stod rede. Det blev ingen langvarig Højtidelighed, da Vinden var gunstig og Bjørn Andersen var utaalmodig. Bang holdt en Tale for Fædrelandet og for »den lette Krydser, der skulde trodse Elementernes og Fjendens Brynde«. Bjørn Andersen gav endnu, mens Bægrene blev tomt nogle Gange, Kapt. Jensen et Par gode Vink om Sejlføringen, om Mandskabet og om Grundene i Kattegat, hvor »Kamphanen« skulde krydse, og manede saa til Opbrud, mens Vinden var god.

Rhederne var snart paa Dækket igen og steg ned i den ventende Jolle.

»Pas nu godt paa hende, min Ven«, sagde Bjørn Andersen og trykkede Espen Jensen varmt i Haanden. »Nu maa Du om Resten.«

»Jeg forventer, at De vil gøre Flaget Ære, Kaptajn«, sagde Manufakturhandler Bang og littede høfligt paa sin Hat.

»Ja, men faa noget ud af det«, vrissede Isak Astrup, da han forsigtigt lempede sig ned i Baaden.

»Lad saa gaa«, sagde Everdrup paa et Vink fra sin Kaptajn, der hilsende stod ved Rælingen, — og Jollen pilede ind mod Toldboden, roet af Fynbo-Nils og Skraa Søren.

Saasnart Jollen var vendt tilbage og fortøjet agter, gik Sejlene tilvejs, Ankeret blev hevet hjem, og med vajende Flag og Gjøs stod Skonnerten Nord paa ud i Sundet.

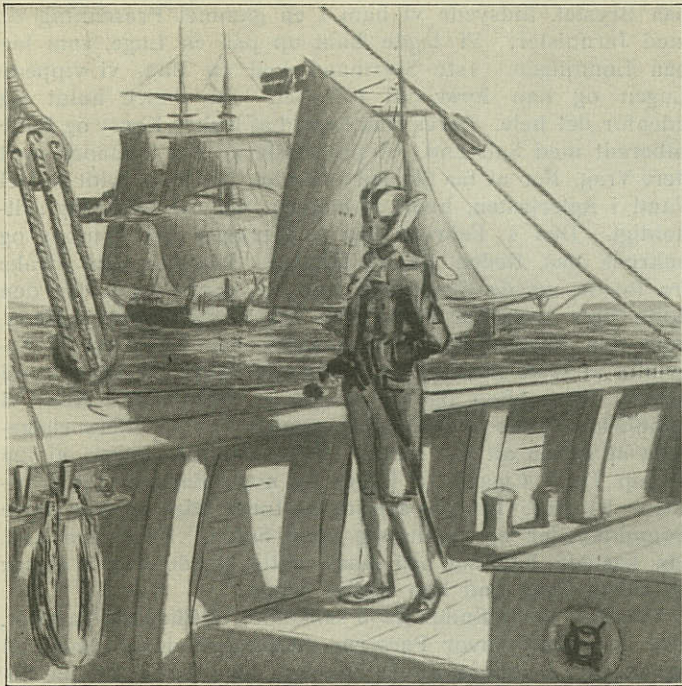
Jens saa' mod Byen og tænkte paa det gamle Hus i Kompagnistræde, men glemte snart alt for det ny. Han saa stolt til sin Fader, som bred og fornøjet gik op og ned ad Dækket. Ej, ej! Kaperkaptajnens Søn var han jo! Solen spillede paa Sejlene, paa Kanonernes blanke Løb og paa de blinkende Smaabølger.

Kystlinien tegnede sig blaa violet, diset, og kridhvide kyser sejlede fornemt over den klare, blaa Efteraarshimmel.

..... Jens! kom saa her og tag et Tag med«.

Det var den rene Lystsejls op gennem Sundet. Styrmanden og nogle af de gamle Matroser klarede Ror og

Sejl, medens Kaptajn Jensen havde Resten af Mandskabet forude til Instruks. Besætningen blev delt i to Hold, Kongens Kvarter under Kaptajnen selv og Dronningens Kvarter under Styrmanden. Paa hvert Hold, der skulde afløse hinanden til Arbejde og Hvile, fordeltes de helbefarne og de halvbefarne lige — og ligesaa de Folk, som hurtigt blev kvalificerede som »uerfarne« eller Sinker. Everdrup og

Tegning af Premierløjtnant E. Riis-Carstensen

Frandsen kom paa Dronningens Kvarter, medens Sejlmageren, Karlsen og Jens kom paa Kongens. Barberfrans og Latinerkarl maatte skilles.

Ogsaa de seks Geværvæbnede, som hurtigt fik Navnet Musketernerne, blev ligeligt fordelt, saaat blot Kanoneren og Kokken stod udenfor, rede til Tjeneste til enhver Tid.

Der var kun faa Sejlere ude. Ovre paa den svenske Side skimtedes nogle hvide Sejl, men langs den danske Kyst var der kun Fiskerbaade at se.

Da Skonnerten nærmede sig Nivaa, varskoede Udkigsmanden en Brig og en Kutter et Stykke inde i Bugten. Espen Jensen gik ned i sin Kahyt, og da han kom op, blev der Feststemning blandt Folkene — og ikke mindst for Jens. Kaptajnen mødte op med en mærkelig guldgalloneret Hat, der lignede en Søofficers, mørkeblaa Trøje med Knapper saa store som Dalere, to svære Pistoler i Bæltet og en lang Kaarde med prunkende Fæste ved Lænden.

Det var noget, Folkene syntes om. Godt saa han ud,

Espen Jensen; saadan skulde en Kaperfører være, — fjong og rask i Vendingen! Han overtog Kommandoen og lod Kanoner Hansen udtage Folk til Kanonerne. Frandsen kom ud af Bøjlen og fik sin Plads paa Dækket.

»Mer bagbord, Styrmand, hold hende nær Kysten, tæt under Batteriet!»

»Bagbord skal være«, gentog Rorgængereren, og »Kamphanen« gik nu saa nær Grunden som muligt.

»Klar med Kendingssignalerne«.

— Det er sagtens en Lettermark og en Kaper«, sagde Clausen.

»Det er nok saa«, sagde Kaptajnen, »men lad os gaa forsigtig til Værks«.

Paa nært Hold saa man Dannebrog over *begge* Skibe, og Batteriet ved Nivaa viste intet Faresignal.

»Den Kutter har taget en fed Bid, Kaptajn«, sagde Kanoneren!

»Kamphanen« løb tæt forbi Kutteren, og Espen Jensen prægede den.

»Kaper »Den Uforsagte«, Kapt. Jespersen«, blev der svaret, »Prise »The Swan« af Newcastle«.

»Hvor tog i ham«.

»Ved Anholt. Lykke paa Krydset!« svarede der.

Espen Jensen lod kippe med Flaget til Hilsen og Lykønskning, og »Kamphanen« strøg rask forbi Skibene. Briggen havde to Kanoner. En Tømrer hang i et Par Tove ved Skibssiden og lappede et Hul sammen med Brædder. Et Skud i Vandgangen! Kutteren havde en Flænge i Fokken. Der havde været Træfning; det var tydeligt at se. Folkene paa »Kamphanen« stod ved Rælingen og gottede sig ved Synet af Prisen, der laa lavt paa Vandet og formodentlig havde en god Ladning inde.

Solen gik ned og farvede Himlen mørkerød i Vest inde over Land. Vinden flovede, og det gik langsomt frem. Alle Sejl blev sat til, for at Skonnerten kunde naa Helsingør inden Aften. Det lykkedes ogsaa, skønt det holdt haardt. Tilsidst maatte Bunkeaarerne ud, men inden det var helt mørkt, faldt Ankeret udfor Helsingør, tæt under Kronborg.

Espen Jensen gik i Land med Jollen og meldte sig til Autoriteterne. Han vendte straks tilbage med Ordre til at holde skrap Udkig hele Natten og have Kanonerne ladede med Skraasække. Ingen fik Landlov. »Kanon-Hansen« kom i Arbejde, og Dronningens Kvarter maatte blive paa Dækket hele Natten med Vaaben rede.

Luften var lun og stille, men det var diset i Vejret, og Stjernerne skinnede kun mat igennem. En Gang i Nattens Løb passerede to danske Kanonbaade, og Gang paa Gang blev Skonnerten præjet af Patruljebaade. Det var en bevæget Nat — trods al Stilheden — denne første paa Krydset, og ikke mange fik Søvn i Øjnene.

(Fortsættes)

KAY LARSEN

ERINDRINGER

LINIEDAAB, BEGRAVELSE OM BORD M. M.

EN Liniedaab er jo noget, som ikke opleves af alle Mennesker. I det følgende vil jeg forsøge at beskrive en saadan.

For en Del Aar siden tog jeg Hyre paa S/S. »Siam«. Vi havde været i Aalborg, hvor vi tog Cement om Bord, derfra gik vi til Frederiksstad og Göteborg efter Planker. Det skulde altsammen til Port Natal og Delagoabay i Sydafrika.

Vi anløb Dartmouth, hvor vi fik Kul, kom ud af Kanalen og fik Storm af S.W. over Biskayabugten og langs Portugal. Syd for Gibraltar bedagedes Vejret, og vi naaede Madeira den 14. November, hvor vi ogsaa fik Kul. Her var dejligt. Fint Vejr, blaa Himmel og en Sø, som man aldrig ser den her i Norden. Efter at have fyldt Kul i Løbet af en halv Dag, afsejlede vi. Den 18. passerede vi de kap-

verdiske Øer, og endelig den 24. Ækvator Klokken 2 $\frac{1}{2}$ varskoede Udkiggen »Linien ret for«, samtidig blev der ringet med Skibsklokken og pebet med Dampfløjten. For at blive overbeviste om, at vi var paa Linien, kom 2den Styrmand med en Kikkert, og da vi saa i den, saa vi ganske tydelig Linien. Sagen var den, at der var udspejndt en sort Sytraad foran det store Glas, hvilket man ikke tænkte over, men vi som opdagede det, morede os over de andre. En Matros tvivlede paa, at vi kunde sejle under den med vore høje Master. Imidlertid begav vi os hen til Døbestedet: en Presenning, der var udspejndt fra Gelændere til en Lugekarm, og dannede et firkantet Bassin, hvorover der var anbragt Planker; paa disse stod en Kasse. Lidt efter kom Neptun med Følge. Neptun var iklædt lang Kjortel, langt Haar og Skæg og havde en Trefork i Haanden, paa hvis Spids der sad en lille Delfin. Hans Følge bestod af en Klovn, en Betjent, en Politimester og en Indsæber. Efter at Neptun havde budt os velkommen, oplæste Politimesteren følgende Skrivelse: »Vi Neptun, af Zeus's Naade Herre over alle Have, Floder, Søer, Bække, Vandpytter og Tagrender, gøre vitterligt: Da det Skib »Siam« fra Danmark er kommet hertil, medførende Folk, som maaske ikke er døbte, saa vil Vi Dags Eftermiddag Kl. 3 ifølge gammel Skik foretage Daaben. Givet paa vort vaade Element. Ækvator, den 24. November. Neptun, Havkonge.«

Derpaa begyndte Højtideligheden, som indlededes af 1ste Mester. Indsæberen traadte frem med en Daase Sæbe og bad ham sætte sig paa Kassen. Derpaa blev han indsæbet i Ansigtet, Betjenten traadte til med en lang Barberkniv og barberede ham dygtigt. Klovnene traadte nu til, gav Kassen et Skub, saa Mester faldt i Bassinet. Vi var i alt ca. 20, iberegnet Passagerer, som fik denne Omgang. To Damer, iført Olietøj og Søstøvler, fik hver en Pos Vand over Hovedet. Hovmesteren og en Kineser havde gemt sig, saa at Lovens Haandhævere maatte hente dem.

Da Højtideligheden var forbi, holdt Neptun følgende Tale: »Da Daaben nu er forbi og alle synes at være veltilfredse, kan jeg desværre ikke opholde mig længere her. Mit Omraade er stort og jeg maa passe paa, at ingen undgaar mig. Levvel og paa Gensyn.« Klovnene greb en Spuleslange og gav os en Straale til Afsked, Neptun gik med sit Følge forefter, hvorfra han var kommen, klatrede ned ad Stævnen og forsvandt. Om Natten sov vi oppe paa Bakken, men stærke Regnskyl fik os til at kravle ned i Køjen.

Den 6. December naaede vi Kap det gode Haab. Her var Masser af Albatrosser og Kaskelotter. Den 10. kom vi til Port Natal, men maatte ligge paa Reden en Uge. Paa Grund af stærke Storme maa man altid være klar til at gaa til Søs. Endelig kom vi i Havn. Her laa 14 norske og 1 dansk Bark. Drikkevandet maatte først koges, da man ellers kunde blive farlig syg og dø i Løbet af et Par Timer. Vi fejrede Julen, og i Helligdagene var vi i Land og besøgte Negerne. Deres Bolig bestod af et Rum, hvori der stod Senge, Bord, Stole, Blikkasser til Fødevarer samt Køkkenredskaber. De bød os Te og Biskuit; alt var rent og pænt. Senere var vi hos en Boerfamilie. Alt Regnvand opsamles i store Jerncisterner, og der herskede voldsomme Regnskyl. Herfra sejlede vi den 1. Januar og kom til Delagoabay den 3. s. M., hvor vi lossede Resten af Lasten.

Efter at vi i Delagoabay havde udlosset, afsejlede vi derfra den 16. Januar. Vi fik 25 Indere som Passagerer; af disse døde 2 af Brystsyge. Den første døde om Morgenen og hans Kammerater begyndte straks efter Ligsynet at vaske ham. Han blev ligeledes iklædt rent Tøj, og man medgav ham Skraatobak, Kager, Tænkstikker og Tobak, hvorefter han blev indsyet i groft Tøj og senere i en gammel

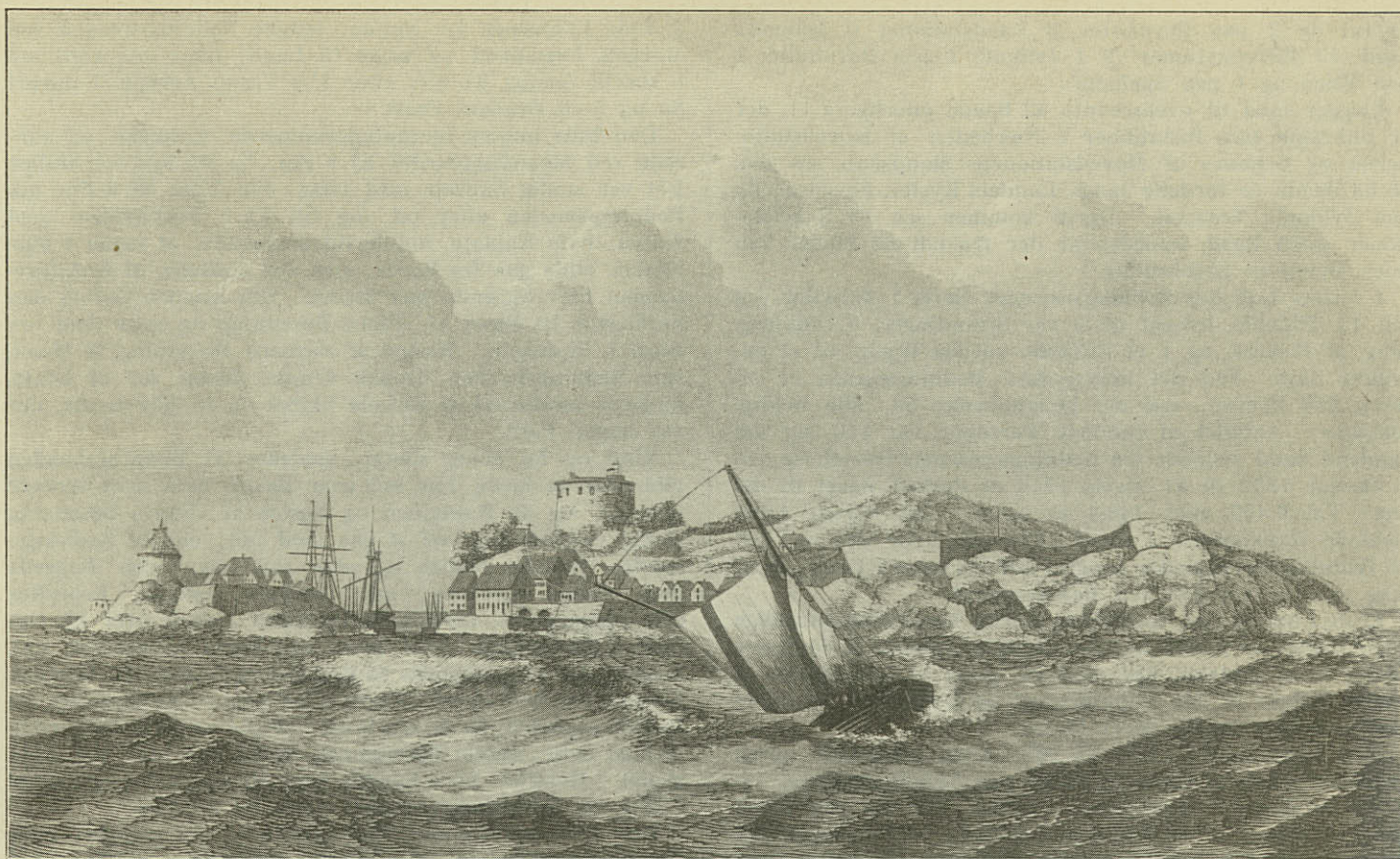
Presenning med Jernrister ved Fødderne. Vi havde lagt en Luge paa Lønningen, hvorpaa han blev lagt. En gammel Inder holdt en Tale over ham, og da han sluttede, vippede vi Lugen, saa at han gled ud og forsvandt. Da de hørte Plasket, holdt de Hænderne for Ansigtet. Den anden, som døde nogle Dage senere, maatte vi selv begrave. Efter at have fjernet Uhr, Ringe og Penge, som var særlig indsyet i hans Tøj under Armhulerne bag paa Ryggen og paa Brystet, indsyede vi ham i en gammel Presenning og med Jernnister. Vi lagde ham op paa en Luge, som laa paa Lønningen. 1ste Styrmand bad en Bøn, vi vippede Lugen og han forsvandt i Dybet. De andre holdt sig udenfor det hele. Deres Mad bestod af Høns i Karry og Kaffe tilberedt med Saltvand. Vi passerede en Del Smaaøer med flere Vrag. For at faa Skruen i Vandet, havde vi fyldt en Del Vand i Agterlasten, hvori vi badede; det var temmelig salt-holdigt. Den 4. Februar saa vi Bjergene ved Bombay og ankrede paa Reden Kl. 12 Middag. Inderne kom straks fra Borde, og de Genstande, som vi havde taget fra den døde, blev overgivne til Politiet. Da vi var komne i Havn, kom der Skræddere og Skomagere om Bord, og vi begyndte at laste Bomuld og Nødder til Hull. Vi var i Land næsten hver Aften og saa meget af Folkelivet. Naar vi handlede, maatte vi i Reglen »prutte«, da vi ellers risikerede at betale alt for meget. I en »Te-shop« kunde vi faa 1 Kop Te, 3 Cigarer, 5 Kager og nogle Bananer for 3 Annas = 21 Øre. En Dag saa jeg en Inder stige op paa nogle Bomuldsballer og vende sig imod Solen. Først bad han, saa kastede han sig paa Knæ; dette gjorde han 3 Gange og sidste Gang bad han særlig længe.

Udenfor Byen findes de 5 saakaldte »Stilhedens Taarne«, lave Ringmure, hvor Parserne henlægger deres døde frit og nøgne. Gribbene er der hurtigt, og i Løbet af faa Minutter er kun Benene tilbage. Deres Tro indbefatter en grænseløs Ærefrygt for Ilden, Jorden og Vandet, og da Jorden ikke maa forurennes, faar Gribbene de døde.

Efter at være undersøgt af Læge afsejlede vi den 15. Februar. Den 23. passerede vi Perim; her fik vi stærk Modvind. Den 1. Marts saa vi Sinai Bjerg, der blev mere tydelig efterhaanden som vi nærmede os Suez, hvortil vi kom om Natten Kl. 2. Mandag Morgen lettede vi og gik ind i Kanalen, hvor der findes Fortøjningspæle hele Vejen. Da vi kom til den store Sø, skiftede vi Lods. Her laa en Damper, som havde været paa Grund. Om Natten havde vi Projektør tændt paa Boven, og vi saa i dens Lys Karavaner gaa inde over det øde Land. Om Natten Kl. 2 kom vi til Port Saïd og fik Kul. Der kom en Del Arabere om Bord; de stjæler som Ravne; af dem købte vi Smaagenstande, og her maatte vi ogsaa »prutte«. Langt ude paa en Mole staar en Statue af Lesseps. Den 3. Marts afsejlede vi og begyndte straks at spule over alt. Den 8. passerede vi Malta og den 11. passeredes Kap »Ban«. Torsdag Aften naaede vi Gibraltar; her var stærk Sø. I klart Vejr kan man herfra se Bjergene ovre i Afrika. Fredag Morgen passerede vi Kap »Vincent« og saa lidt af Lissabon og senere noget af Oporto. Søndag Formiddag naaede vi »Finisterre«, og gik ind i Kanalen Natten mellem Torsdag og Fredag. Den 21. om Morgenen naaede vi Humber. Vandet her er ganske gult; nu fik vi Lods og kom i Dok om Eftermiddagen. Om Mandagen begyndte vi at losse. Da »Siam« herfra skulde til Antwerpen og derfra til Kina, mønstrede en Del af os af her og tog til København med den finske Damper »Arcturus«. Den 25. sejlede vi fra Hull, passerede Skagen den 27. om Aftenen og var næste Dag Kl. 4 i Frihavnen.

CHR. BARFOED.

CHRISTIANSØ

Der ligger et Skær i det aabne Hav
langt ude i Østersøs Vover.
I Mulm det saa ofte blev Sømænds Grav,
og Maagen kvad Gravsang derover.
Kun Smugler og Sørøver fjæled sig her —
de fandt sig en Havn i det braadfyldte Skær.

Men Dankongen mærked, at her var Bund
til videre derpaa at bygge.
Han Dannebrog planted paa Klippens Grund
og anlagde Brystværn og Brygge.
Snart tordned Kartoven fra Klippernes Tind,
fra Taarn og Bastioner saas Krudtflammens Skin.

Og Skuder af Svanekes Jord bar Muld
for fattige Klipper at klæde.
Nu blev her en Opvækst saa underfuld —
Vorherre gav Varme og Væde.

Og Blomster sødt dufted, og Fugle fra Gry
sang lystigt i Trær, der gav Frugter og Ly.

En engelsk Eskadre en Gang kom frem
og løsnede Skud imod Øen;
men den maatte vende og stikke hjem
og drukne sin Kamplyst i Søen.
Thi Fæstningen havde en rask Kommandant,
der var paa sin Post sine Gutter iblandt.

Forlængst er Kanonerne bragt i Land,
ej mer Christiansø viser Tænder;
men Læ giver Havnen, Bassinet Vand,
og Fyret til Vejledning brænder.
Og som en Oase i Havet det nu
indbyder til Ly, hvor det før vakte Gru.

FREDERIK OPFFER.

DET DANSKE REDNINGSVÆSENS VIRKSOMHED

1. APRIL 1915—31. MARTS 1916

MARINEMINISTERIETS Aarsberetning over Redningsvæsenets Virksomhed er udkommen og er, som sædvanlig, et interessant Dokument til Oplysning om det stille, men store og velsignelsesrige Arbejde til Menneskers Gavn, som denne udmærket ledede og betjente Institution udfører. Stadig arbejdes der paa Materiellets Forbedring, uagtet dette, som bekendt, hører til det bedste, som overhovedet findes i sin Art, og har tjent som Forbillede for andre Landes. Det vil saaledes erindres, at vi ifjor havde Lejlighed til at omtale de forskellige Nyanskaffelser til Redningsstationerne

»Skagens Havn« og »Østerby« paa Læsø, som forsynedes med henholdsvis en 12,2 m, 40 B. H. K. og en 7,2 m, 12 B. H. K. Motor-Redningsbaad, tegnede og byggede paa Orlogsværftet, som de første selvbevægende Redningsbaade herhjemme og en til Klitmøller Redningsstation, der forsynedes med en overordentlig formaalstjenlig og sindrigt konstrueret Motorredningsbaad (se »Under Dannebrog« Hefterne VII og IX, 1916).

Den 31. Marts 1916 fandtes der i Kongeriget Danmark 57 Redningsstationer, nemlig 34 Baad- og Raketstationer,

hvoraf de 2 paa Bornholm, 8 Baadstationer (i Jylland), samt 15 Raketstationer (9 i Jylland, 4 paa Bornholm, 1 paa Møen og 1 paa Sjælland).

Lægger man til ovennævnte 42 Baade yderligere 11, der er anbragte paa Bistationer i Nærheden af Hovedstationerne og betjenes af Hovedstationens Mandskab, ses det, at 53 Baade er fordelt langs Landets Kyster, hovedsagelig paa Jyllands Vestkyst. Dertil kommer saa 15 Raketstationer uden Baad, saaledes at der fra ialt 68 Steder kan ydes Hjælp til Skibbrudne.

I Aarets Løb har Redningsvæsenet været i Aktivitet ved ialt 15 Tilfælde, hvoraf de 9 var Strandinger, 5 Indbjergning af Fiskere, og i et Tilfælde ydedes Hjælp til et opankret Skib. Ved det nørrejydske Redningsvæsen er afholdt 250 Øvelser, ved det bornholmske 34, alle heldigt forløbne. Antallet af reddede Personer var 110, og det samlede Antal reddede fra Redningsvæsenets Oprettelse den 1. Januar 1852 til 31. Marts 1916 er derved naaet til det store Tal 9 497 eller 148,6 pr. anno. Det højeste Antal reddede forekommer i Aaret 1884—85, hvor der ved ialt 26 Redningsforetagender bragtes 309 Personer i Land; deraf ikke mindre end 218 ved Raketapparat.

Af de i Aarets Løb forefaldne særlig bemærkelsesværdige Strandinger, af hvilke Aarsberetningen anfører 9, fortjener særlig 2 at omtales her, idet de giver et interessant og smukt Billede af den Udholdenhed og Dygtighed, hvormed Baadmændene røgter deres Hverv.

Den 22de Decbr. 1915 Kl. 10¹/₂ Aften strandede norsk Jernbark »Fiol« af Christianssand paa Anholt Østerrev, 4—5 km fra Land, i Snetykning. Skibet, der var paa Rejsk fra København til St. Thomas i Ballast, var sprunget læe og havde ca. 3 m Vand i Lasten. Vinden var ØNØ, Temperaturen ÷ 13° og der stod svær Sø paa Revet.

Den 23de telefoneredes Kl. 1¹/₂ om Natten til Opsynsmanden ved Redningsstationen Anholt, at der stod Skib paa Østerrevet og at der vistes Nødsignaler. Mandskab og Heste samledes straks og Kl. 2¹/₂ i Mulm og Mørke og med Vinden ret i Ansigtet begav man sig afsted til Øens Nordøstspids, hvor man paa Grund af Kulden, som paa kort Tid vilde overise alt, besluttede at afvente Daggry under Hensyn til, at der siden Kl. 4 ikke var vist noget Signal fra det strandede Skib. Først Kl. 10 Fm. kunde dette ses i Snetykningen i en Afstand af 3—4 km fra Land og staaende ret paa Køl. Det viste ingen Nødsignaler, hvorfor man forholdt sig afventende. Kl. 1¹/₂ Em. ankom Svitzers »Viking« og ankrede Syd for Skibet, hvor den blev liggende indtil Aften, da den lettede og forsvandt sydefter i Snetykningen. Vinden var da steget til omtrent Orkan og Temperaturen var ÷ 10°.

Om Morgen den 24de viste det sig, at Skibet var slaaet ind paa det flade Rev, hvor det stod med Stævnen i Sydøst og helt krænget over til Styrbord. I de sidste 30 Timer var intet Signal vist fra de ombordværende, og Redningsmandskabet holdt stadig Vagt paa Stranden.

Ud paa Formiddagen den 25de gik Redningsbaaden ud for Sejl og Kl. 3 ankrede den Nord for Revet og hjerpede Sejl, hvorefter Roningen ind over Revet begyndtes. Braaddet her var imidlertid meget stærkt, og fra det strandede Skib ydedes der ingen Bistand til at opnaa Forbindelse med Baaden, saaledes at Forsøget maatte opgives af det udmattede Mandskab, hvorefter man lod Baaden gaa ind over Revet og ankrede op bag dette. Søen var stadig voksende, og da Barken halede sit Signalflag ned og satte

2 røde Lanterner for Natten, lettede Redningsbaaden ved Mørkets Frembrud og søgte til Land, hvor den kom ind i stærkt Snefog Kl. 6¹/₂ efter 7¹/₂ Times Arbejde i oprørt Sø og 5—6 Graders Frost.

Den 26de ankom Bjergningsdamperen »Kattegat« og ankrede ved Strandsstedet Kl. 9 Fm., ¹/₄ Mil Syd for Skibet. Det var stadig Snevej med Islag; den 27de Kl. 8 Fm. gik Redningsbaaden atter ud, og fik Kl. 9 Forbindelse med Skibet, hvis Kaptajn imidlertid erklærede, at ingen i Øjeblikket vilde gaa fra Borde, men dog ønskede, at Redningsbaaden blev liggende paa Stedet. Om Aftenen indtog den imidlertid 10 Mand af »Fiol«s Besætning og satte dem om Bord i »Kattegat«. Resten af Barkens Besætning, 8 Mand, som Redningsbaaden derpaa vendte tilbage for at hente, nægtede imidlertid at forlade Skibet da de ikke mente, der var nogen Fare.

Vind og Sø tiltog stadig, saaledes at Redningsbaaden vilde faa en farlig Tur ind over Revet, hvis man ventede længere, og da Kaptajnen og Resten af »Fiol«s Besætning stadig vægrede sig ved at gaa med ind, maatte Redningsbaaden forlade Skibet og staa ind over; den huggede flere Gange igennem, men landede heldigt, hvorefter den opbjergedes, medens Mandskabet Natten over fik Ophold i Fyrboligen. Den 28de var Vejret uforandret slet, hvorfor der telegraferedes til Bestyreren, Kaptajn Nielsen paa Skagen, om Instrukser. Ordren lød paa, at Mandskabet fra Redningsbaaden, da de om Bord i »Fiol« værende ikke vilde forlade dette, kunde hjemsendes, indtil der blev vist Nødsignal. Herefter blev Baaden kørt til Stationen og indsat i Hus, og Mandskabet naaede hjem Kl. 7 Aften.

For Redningsvæsenets Vedkommende var saaledes dette Redningsforetagende, der varede fra Natten mellem den 22de og 23de Decbr. til den 28de Decbr. Kl. 7 Aften, eller omtrent 6 Døgn, afsluttet. Vistnok et enestaende Arbejde under de barskest mulige Forhold, vidnende om den Udholdenhed og Pligtopfyldelse, som er vore Redningsmænds smukke og anerkendte Egenskaber.

Blandt de 9 Redningsforetagender, som har fundet Sted i Aarets Løb og som hver især kunde have Krav paa Omtale, anføres dette som typiske Eksempler paa den ukuelige Energi, som selv under de haardeste Vilkaar aldrig lader Redningsvæsenet og dets Mænd svigte i Kampen for at fravrste Havet dets Bytte.

Som tidligere meddelt her i Bladet er Vicepræsidenten i »La Société Centrale de Sauvetage des Naufragés«, Franskmanden *Émile Robin*, i en Alder af 96 Aar i Decbr. 1915 afgaaet ved Døden i Paris. Erindringen om denne Mand, som til Gavn for danske Redningsmænd og disses Nærmeste stiftede Legater til et samlet Beløb af 114,900 Kroner, vil sikkert blive bevaret til sene Tider. Ved alle Redningsstationer i Landet er hans Billede ophængt som et synligt Minde om ham og hans Virke.

Den afdøde var dekoreret med Kommandørkorset af 2den Grad af Dannebrog.

Ved hans Begravelse den 6. Decbr. 1915 mødte den danske Gesandt i Paris og henlagde en Krans paa hans Kiste. Hans Navn fortjener at kendes og bevares i Taknemmelighed af alle Danske, fordi han bidrog til at støtte dem, hvis modige Gerning til Menneskers Frelse spreder Hæder over dem selv og det danske Folk.

Ved

E. W. MARSTON

